ია გიორგობიანი
დამოუკიდებელი მკვლევარი, თბილისი
iagiorgobiani@yahoo.com

საკვანძო სიტყვები: ტერმინოლოგია, მასის საზომი ერთეულების აღმნიშვნელი ტერმინები. ტერმინები: ლიტრი, ლიტრა.

მასის საზომი ისტორიული ერთეულები საქართველოში *ლიტრი* და *ლიტრა*

ყველასათვის კარგადაა ცნობილი თანამედროვე საერთაშორისო ტერმინ *ლიტრის* განმარტება: *ლიტრი* არის მოცულობის ერთეული, რომელიც ტოლია 1 000 სმ^3

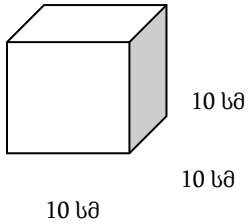

1 ლ = 1 000 სმ^3

1 ლ = 1 000 მლ

(ანუ, მარტივად რომ ვთქვათ, ლიტრი არის 10 სმ. წიბოების მქონე კუბის მოცულობა). *ლიტრი* შემოკლებით ჩაიწერება ლ., საერთაშორისო აღნიშვნაა l.

საზომი ერთეული *ლიტრი* პირველად შემოიღეს 1795 წ. საფრანგეთში, როგორც „რესპუბლიკური ზომა-წონის ერთეულების სისტემის“ შემადგენელი ნაწილი. დღეს ის SI ერთეულების მეტრულ სისტემასთან ერთად (ფრანგ. Système international d'unités) მიღებულია მსოფლიოს მრავალ ქვეყანაში და, მათ შორის, საქართველოშიც.

ტერმინი *ლიტრი* თანამედროვე ყოფაში ხშირად გამოიყენება. გარდა იმისა, რომ ლიტრებით ვზომავთ მოხმარებული წყლის, ბენზინის, ზეთის ან რძის რაოდენობას, *ლიტრი* შეიძლება შეგვხვდეს, მაგალითად, ჩანთის ან მაცივრის მახასიათებლებში:

ჩანთის სახე: თერმოჩანთა
მასალა: პოლიესტერი
ჩანთის მოცულობა: 25 ლ
ზომა: 36 x 33 x 22,5 სმ

მაცივრის სახე: ორკამერიანი
ენერგოეფექტურობის კლასი: A +
გაგრილების სისტემა: ნახევრად მშრალი
ყოველდღიური ენერგიის მოხმარება: 0,732 კვ/სთ
საყინულის მოცულობა: 90 ლ
მთლიანი მოცულობა: 298 ლ

ასევე კარგადაა ცნობილი, რომ 1 *ლიტრი* ტევადობის ჭურჭელში მოთავსებული ნივთიერების (არაა სავალდებულო სითხე იყოს) წონა სხვადასხვაა. მაგალითად:

1 ლიტრი	წონა
სუფთა წყალი	1 კგ.
ღვინო	0,990 კგ.
მზესუმზირის ზეთი	0,920 კგ.
სპირტი	0,780 კგ.
გრანულირებული შაქარი	0,801 კგ.
თაფლი	1,350 – 1,500 კგ.
ხორბალი	0,780 - 0,790კგ.
ხორბლის ფქვილი	0,480 – 0,600 კგ.

ცხრ. (1)

ლიტრა კი ისტორიული ტერმინია - ძველ საქართველოში აღნიშნავდა როგორც საზოგადოდ საწონს და კონკრეტული მასის ერთეულს, ასევე საწყაო ჭურჭელსაც. ხმარებაში იყო განსხვავებული ტევადობის საწყაოები: *ფშაური ლიტრა,* რომელშიც ეტეოდა 12 გირვანქა[1] (5,88 კგ.) ქერ-იფქლი (მაკალათია 1985:44); *ხევსურული ლიტრა,* ეტეოდა 20 სტილის[2] წონა მარცვალი (4,26 კგ.) (შანიძე 1984:351) და სხვა.

[1] სავარაუდოდ, აქ რუსული გირვანქა უნდა ვიგულისხმოთ; 1 რუსული გირვანქა = 0,49 კგ.

[2] სტილი ხევსურეთში უდრიდა 4 კვერცხს და ტოლი იყო 213 გრამისა.

საწონი ლიტრას წონა სხვადასხვა საუკუნეში სხვადასხვა იყო. იცვლებოდა ასევე *საწყაო ლიტრას* ტევადობაც, რაც იწვევდა ასეთი ჭურჭლით აწყული მარცვლის, ღვინის, ფქვილის თუ აბრეშუმის პარკის წონის ცვლილებასაც (ეს ძირითადად გადასახადების მატებით იყო გამოწვეული). უნდა აღინიშნოს ისიც, რომ საწონების წონა და საწყაოების მოცულობა სახელმწიფოს მხრიდან კონტროლირებადი იყო. შემოწმებულ საწონს თუ საწყაოს ესმებოდა განსაკუთრებული ნიშანი და ეწოდებოდა *მართალი*, შეუმოწმებელს ეწოდებოდა *კნინი, მცირე, ზაკული* (ჯაფარიძე 1973:8).

ძველი საწონების და საწყაოების შესახებ მრავალი შრომა არსებობს. იმის გამო, რომ ტერმინი *ლიტრა* სხვადასხვა ცნების აღსანიშნავად იხმარებოდა და თანაც, დროში ცვალებადი სიდიდე იყო, ისტორიულ მეტროლოგიაზე არსებულ ლიტერატურაში შეიძლება უზუსტობებიც შეგვხვდეს. განვიხილოთ, მაგალითად, *ლიტრას* განმარტება „ქართული მატერიალური კულტურის ეთნოგრაფიული ლექსიკონიდან“:

ლიტრა, ნიტრა: „...ლიტრით აიწყვოდა მარცვლეული და სითხე. XIX საუკუნის მონაცემებით *საწყაო ლიტრა* თბილისის მაზრაში 3,2 კგ-ს უდრიდა“ (ნადირაძე 2011).

სიტყვა *ლიტრ<u>ით</u>* აქ, ჩემი აზრით, იწვევს საწყაოს და მოცულობის ერთეულის აღრევის შესაძლებლობას. ეს *ლიტრ<u>ას</u>* განმარტებაა და, ალბათ, უკეთესი იქნებოდა გვეხმარა ფორმა *ლიტრ<u>ათი</u>*. ამასთან ერთად, უნდა შევნიშნოთ, რომ *საწყაო ლიტრა* არის ჭურჭელი და არა მასის საზომი ერთეული - ამიტომ კილოგრამს არ შეიძლება უდრიდეს. საწყაოს დახასიათებისას აუცილებლად უნდა იყოს მითითებული, რის საწყაოდ გამოიყენებოდა (იხ. ცხრ. (1) - მაგალითად, ერთსა და იმავე ჭურჭელში სხვადასხვა რაოდენობის მარცვალი და თაფლი ეტევა). მოყვანილ განმარტებაში, სავარაუდოდ, უნდა იყოს: „XIX საუკუნეში საწყაო ლიტრა თბილისის მაზრაში 3,2 კგ. ხორბალს იტევდა“ (ჯაფარიძე 1973:60). აქვე საინტერესო იქნებოდა აღგვენიშნა, რომ ცხრ. (1)-დან გამომდინარე, რადგან ხორბლის საწყაოზეა ლაპარაკი, ამ კონკრეტული *საწყაო ლიტრას* მოცულობა დაახლოებით 4,100 ლ ყოფილა[1].

---

[1] საძიებელი მოცულობა აღვნიშნოთ x-ით. 1 ლიტრი ხორბლის წონაა 0,78-0,79 კგ. გვექნება განტოლებები $0{,}78x = 3{,}2$ და $0{,}79x = 3{,}2$. საიდანაც $x = 4{,}1$ და $x = 4{,}05$. ე.ი. ამ ჭურჭლის მოცულობაა $4,050 - 4{,}100$ ლ.

მოვიყვანოთ (XVII–XVIII სს.) ტერმინ *ლიტრას* განმარტება სულ-ხან-საბას „ლექსიკონი ქართულის“ მიხედვით (ორბელიანი 1991: 417):

„პირველ(ი) ჟამთა ლიტრა უმცირეს იყვნეს, ვიდრე აწინდელი. ვითარცა არს აწ ჩვეულება (ჰ)რომაელთა, ეგრე იყო პირველად ყოველ-თაგან, რამეთუ ესრეთ იყო <u>პირველთა ლიტრათა წონანი:</u> 4 ქრთილის მარცვალი ერთი კერატია, რომელ არს რქის გურკა; 6 კერატი ერთი გრამაა; 4 გრამა ერთი დრაჰკანია; 24 გრამა ერთი უნკიაა; 6 დრაჰკანი ერთი უნკიაა; 36 დრაჰკანი ნახევარლიტრა იქნება; 72 დრაჰკანი ერთი ლიტრაა; 12 უნკია ერთი ლიტრაა. უნკია არს ორი სატირი; 3 დრაჰკანი ერთი სატირია; 1 დიდრაქმა ერთი სიკილაა; სატირი და სიკილა სწორეა; 25 ლიტრა ერთი ტალანტია, რომელ არს ქანქარი. ზოგან ასოცდახუთი ლიტრა სწერია, ტყუილია. ცხრა ათასი დრაჰკანი ერთი ტალანტი იქნება.

<u>ახალი ლიტრა</u> აღმოსავალთა აწ რომ არს, იპყარ რიცხვით: 4 ქრთილის მარცვალი ერთი ყირათია, რომელ არს კერატი; 3 კერატი ერთი დანგია; 6 დანგი ერთი დრამია; დრამ–ნახევარი ერთი მიტყალია; 33 მიტყალი და ნახევარი ერთი თუხტია, რომელ არს სტილი. ხოლო ქალაქით(ი)–ქალაქად ლიტრისა წონა სადამე ოცი თუხტია, სადამე მეტი და სხვაგან ნაკლები. 48 თუხტის წონა ერთი თილანია; სპარსნი ლიტრისა ნაოთხალსა ჩარექს(ა) უჴმობენ, რომელსა სომხურად ნუკი და ქართულად გვერდი გინა ნაოთხალი ეწოდება; ხოლო გვერდისა ნაოთხალსა ქსანი ეწოდება“.

ტექსტიდან აშკარაა, რომ სულხან-საბა *ლიტრაში* საწონს გულისხმობს და რომ არსებობდა სხვადასხვა მასის მქონე საწონები, რომელთა საერთო სახელი ისტორიულად იყო *ლიტრა*. განმარტების პირველ ნაწილში *პირველთა ლიტრათას* დახასიათებისას განსაკუთ-რებულ ყურადღებას იპყრობს ფრაზა:

„25 ლიტრა ერთი ტალანტია, რომელ არს ქანქარი. ზოგან ასოც-დახუთი ლიტრა სწერია, ტყუილია...“

შემდეგ ტექსტში სულხან-საბა ამბობს: „.. აქ(ა) მნა ტალანტად თქვა და იმავ იოსიპოსში ეწერა: მნა ორ(ი) ლიტრა–ნახევარიაო. სხვას წიგნში ტალანტი ასოცდახუთ ლიტრად ეწერა. რომელი დავიჯერო? ... მაგრამ ზოდი მძიმეს წონისაც იქ(მ)ნება და სუბუქისაცა“. და ასევე

თუკი გვეცოდინებოდა, რომ რაიმე საწყაო 3,2 კგ. ხორბლის ფქვილს იტევდა, მაშინ ცხრ. (1)-ის მიხედვით საწყაოს მოცულობა 5,330 – 7,110 ლ. უნდა გვევარაუდა.

განმარტავს: „ტალანტი ოქროსა და ვერცხლის ზოდია“.

როგორც ცნობილია, ისტორიულად არსებობდა რამდენიმე სახის *ტალანტი:* მძიმე, მსუბუქი, სამეფო, სავაჭრო. მათი წონა სახელმწიფოზე იყო დამოკიდებული. განსხვავდებოდა ასევე *საწონი ტალანტის* უფრო მცირე ერთეულებად დაყოფის სისტემაც.

თუ დავუბრუნდებით სულხან-საბას განმარტებას, აქ განსაკუთრებით ხაზგასმულია, რომ 125 ლიტრა წონის მქონე საწონი *ტალანტია* და *ტალანტი* და *ქანქარი* განსხვავებული ტერმინებია. აქედან გამომდინარე, გვაქვს ტალანტის სისტემის საწონების შემდეგი განმარტებები:

25 ლიტრა ძველი = ქანქარი; 125 ლიტრა ძველი = ტალანტი; 2,5 ლიტრა ძველი = მნა.

ასევე გვაქვს ტოლობა: *100 ლიტრა ძველი = კენტინარი* (ორბელიანი 1991:365), სადაც, *პირველთა ლიტრას* აღსანიშნავად გამოვიყენეთ ტერმინი *ლიტრა ძველი.* ახლა საჭიროა დავადგინოთ მისი რიცხვითი მნიშვნელობა.

ცნობილია, რომ *რომაული ლიტრა - Libra* = 327,6 გ. (ჯავახიშვილი 1997:626)[1] და რადგანაც სულხან-საბა საგანგებოდ აღნიშნავს, რომ *„ვითარცა არს აწ ჩვეულება (3)რომაელთა, ეგრე იყო პირველად ყოველთაგან“*, ამიტომ *ლიტრა ძველის* მნიშვნელობად ავიღოთ 327,6 გ. და მის მიხედვით დავიანგარიშოთ საწონების წონები[2].

ჩავწეროთ განმარტების პირველი ნაწილის მონაცემები ცხრილის სახით:

ძველი წონის ერთეულები სულხან-საბას მიხედვით	თანაფარდობა ლიტრასთან		წონა თანამედროვე ერთეულებში
ქრთილის მარცვალი[3]	1/ 6 912		0, 05 გ.

[1] ზოგი ავტორი *რომაული ლიტრას* სიდიდედ მიიჩნევს 327,45 გ-ს. აქვე უნდა ითქვას, რომ რომაულ-ბიზანტიური Libra-ს წონა დროთა განმავლობაში იცვლებოდა 324-319 გ-იდან 328,9 გ-მდე.

[2] საწონების მასის დაანგარიშებისათვის საჭირო განტოლებები მარტივია და მათი აქ მოყვანა არ იქნებოდა საინტერესო. ამიტომ ვარჩიეთ ცხრილი, რომლის გამოყენებით ადვილად შეიძლება ყველა განმარტების შემოწმება.

[3] შემოდგომის ქერი

კერატი[1]	1/ 1728	= 4 ქრთილის მარცვალი	0, 19 გ.
გრამა	1/288	= 6 კერატი	1, 14 გ.
დრაჰკანი	1/72	= 4 გრამა	4, 55 გ.
სატირი	1/24	= 3 დრაჰკანი	13, 65 გ.
უნკია	1/12	= 24 გრამა	27, 3 გ.
ნახევარლიტრა	1/2	= 36 დრაჰკანი	163,8 გ.
ლიტრა ძველი	1	= 72 დრაჰკანი	327,6 გ.
მნა	2,5	= 2,5 ლიტრა ძველი	0, 819 კგ.
ქანქარი	25	= 25 ლიტრა ძველი	8, 190 კგ.
ტალანტი	125	= 9 000 დრაჰკანი	40, 950 კგ.
კენტინარი	100	= 100 ლიტრა ძველი	32, 760 კგ.

ცხრ. (2)

ახლა ჩავწეროთ ცხრილის სახით სულხან-საბას მიერ განმარტებული *ახალი ლიტრას* თანაფარდობები. ამ სქემაშიც უნდა ავირჩიოთ ერთ-ერთი სიდიდე, რომლის წონაც კარგადაა ცნობილი. ასეთ სიდიდედ ავიღოთ *მიტყალი* = 4, 464 გ. (ჯაფარიძე 1973:31) და ყველა *ახალთა ლიტრათას* წონა მის მიხედვით ვიანგარიშოთ. გვექნება ცხრ. (3):

ახალი (XVII–XVIII სს.) წონის ერთეულები	თანაფარდობა ლიტრასთან		წონა
ქრთილის მარცვალი	1/ 72 360		0, 05გ.
ყირათი	1/ 18 090	= 4 ქრთ. მარცვალი	0, 165 გ.
დანგი	1/ 6030	= 3 ყირათი	0, 496 გ.

[1] განმარტებაში წერია „კერატი, რომელ არს რქის გურკა“ . შევნიშნოთ, რომ „რქა“ არის მცენარე Ceratonia siliqua.

დრამი	1/ 1005	= 6 დანგი	2, 976 გ.
მიტყალი	1/ 670	= 1,5 დრამი	4, 464 გ.
თუხტი	1/20	= 33, 5 მიტყალი	149, 544 გ.
ქსანი	1/ 16	= 1/ 4 ჩარექი	186, 93 გ.
ნაოთხალი/ ჩარექი/ ნუკი	1/ 4	= 1/ 4 ლიტრა	747,72 გ.
ოყა	2/ 5	= 8 თუხტი	1, 196 კგ.
ლიტრა ახ.	1	= 20 თუხტი	2, 991 კგ.
თილანი	2,4	= 48 თუხტი	7, 178 კგ.

ცხრ. (2)-ის მონაცემებიდან ჩანს, რომ *ტალანტის* მნიშვნელობა რომაულ *მძიმე ტალანტს* შეესატყვისება, რაც დაახლოებით 41 კგ-ს უდრიდა. ხოლო *კენტინარი* - რომაული *მსუბუქი ტალანტის* შესაბამისი სიდიდეა (ეს სიდიდე დაახლოებით 32-33 კგ. იყო). ე.ი. *ტალანტის,* ანუ *ზოდის* სისტემის ერთეულების სახელები საქართველოში და მათი შესაბამისი წონები ასეთია:

ზოდი (ტალანტი) XVII–XVIII სს.		
მნა	0, 819 კგ	
ქანქარი	8, 190 კგ	= 10 მნა
(მსუბუქი ტალანტი) კენტინარი	32, 760 კგ	= 40 მნა
(მძიმე ტალანტი) ტალანტი	40, 950 კგ	= 50 მნა = 9 000 დრაჰკანი

ცხრ. (3)-ში უნდა აღვნიშნოთ ასევე ძველი ტერმინი *გრამა* და თანამედროვე ერთეული *გრამის* განსხვავების აუცილებლობა. *გრამა* წარმოადგენს *ლიტრას* 288-ედ ნაწილს. *გრამი* კი 0,001 კილოგრამის ტოლია.

XVII-XVIII საუკუნეებს ეკუთვნის ასევე ქართლის მეფე ვახტანგ VI-ის მიერ განმარტებული ძვირფასი ქვების ასაწონად განკუთვნილი საწონების სახელები (ჯაფარიძე 1973:31):

ოთხი ხაშხაშის მარცვალი ერთ მარცვალ ფეტვად დაიდების, ოთხი ქერის მარცვალი ერთ ცერცვის მარცვლად დაიდების; ოთხი მარცვალი ცერცვი ერთ დანგად დაიდების და ექვსი დანგი ერთ მიტყლად დაიდების. ოცდაოთხი ყირითიც ერთი მისხალი არის. ყირათის სიმძიმე არის ოთხის ხორბლის მარცვლის წონა.

ამ საწონების მასის გამოსათვლელად იგივე სიდიდეები ავირჩიოთ, რაც ზემოთ ტექსტში გვაქვს გამოყენებული: *მიტყალი* = 4,436 გ.; *მისხალი* = 4,25 გ. (ჯაფარიძე 1973:31). გვექნება შემდეგი თანაფარდობები:

ძვირფასი ქვების მასის ერთეულის სახელი	შეფარდება მიტყალთან		წონა თანამედროვე ერთეულებში
ხაშხაშის მარცვალი	1/1536		0,003 გ.
ფეტვის მარცვალი	1/384	= 4 ხაშხაშის მარცვალი	0,012 გ.
ქერის მარცვალი / (ირან.) ჯოუ	1/96	= 4 ფეტვის მარცვალი	0,046 გ.
ცერცვის მარცვალი/ ნუხუდ	1/24	= 4 ქერის მარცვალი	0,185 გ.
დანგი	1/6	= 4 ცერცვის მარცვალი	0,739 გ.
მიტყალი	1	= 6 დანგი	4,436 გ.

ძვირფასი ქვების მასის ერთეულის სახელი	შეფარდება მისხალთან		წონა თანამედროვე ერთეულებში
მისხალი	1	= 24 ყირათი	4,250 გ.
ყირითი /ყირათი	1/24	= 4 ხორბლის მარცვალი	0,177 გ.
ხორბლის მარცვალი	1/96		0,044 გ.

ცხრ. (4)

ლიტერატურა

მაკალათია 1985 – სერგი მაკალათია, ფშავი, თბილისი.

ნადირაძე 2011 – ელდარ ნადირაძე, ქართული მატერიალური კულტურის ეთნოგრაფიული ლექსიკონი, თბილისი www.nplg.gov.ge

ორბელიანი 1991 – სულხან-საბა ორბელიანი, ლექსიკონი ქართული, ტ. 1, თბილისი http://www.nplg.gov.ge

შანიძე 1984 – აკაკი შანიძე, თხზულებანი, ტ. I, მთის კილოთა ლექსიკონი, თბილისი.

ჯავახიშვილი 1996 – ივანე ჯავახიშვილი, თხზულებანი 12 ტომად, ტ. IX, თბილისი.

ჯაფარიძე 1973 – გოჩა ჯაფარიძე, ნარკვევები ქართული მეტროლოგიის ისტორიიდან IX–XIX სს., თბილისი.

Ia Giorgobiani
Independent researcher, Georgia
iagiorgobiani@yahoo.com

Keywords: Terminology, Terms of units of mass, terms Litra, Litri.

Historical Units of Mass in Georgia, the Terms "Litri" and "Litra"

Summary

This article presents the historical units of mass *litra* and *talanti* defined in *The Georgian Dictionary* (ლექსიკონი ქართული) by the seventeenth and eighteenth century Georgian lexicographer, diplomat and scientist *Sulkhan-Saba Orbeliani*. Table (A) shows the correspondence of the Georgian unit talanti / zodi to the Roman unit talent. The results organized in tables (B), and (C) give us the modern equivalents of old units and highlight the difference between the modern term *litri* (litre) - the unit of volume -and the old term *litra* (libra) - the unit of weight. The units for measuring gemstone weights

defined by king *Vakhtang VI of Kartli* (1675 – 1737) are given in tables (D) and (E).

Talanti (ტალანტი) / Zodi (ზოდი) in 17 and 18th century Georgia		
Unit Name	Modern Weight Equivalent	
Mna (მნა)	0.819 kg	
Qanqari (ქანქარი)	8.190 kg	= 10 Mna
Kentinari (კენტინარი)	32.760 kg	= 40 Mna
Talanti (ტალანტი)	40.950 kg	= 50 Mna = 9000 Drahkani

(A)

Old (in the 18th century) unit name	Old litra	Modern Weight Equivalent
Barley grain – Qrtilis marcvali (ქრთილის მარცვალი)	1/ 6 912	0.05 g
Carat - Kerati (კერატი)	1/ 1728	0.19 g
Grama (გრამა)	1/288	1.14 g
Drahkani (დრაჰკანი)	1/72	4.55 g
Satiri (სატირი)	1/24	13.65 g
Unkia (უნკია)	1/12	27.30 g
Nakhevarlitra (ნახევარლიტრა)	1/2	163.80 g
Libra - Old litra (ლიტრა ძველი)	1	327.60 g
Mna (მნა)	2.5	819 g

(B)

New (in the 18th century)	Litra	Modern Weight

unit name		Equivalent
Barley grain- Qrtilis marcvali (ქრთილის მარცვალი)	1/ 72 360	0.05 g
Qkirati (ყირათი)	1/ 18 090	0.165 g
Dangi (დანგი)	1/ 6030	0.496 g
Drami (დრამი)	1/ 1005	2.976 g
Mitqkali (მიტყალი)	1/ 670	4.464 g
Tukhti (თუხტი)	1/20	149.544 g
Qsani (ქსანი)	1/ 16	186.930 g
Chareqi (ჩარექი) / Nuki (ნუკი)	1/4	747.720 g
Oqka (ოყა)	2/5	1.196 kg
New litra (ლიტრა ახალი)	1	2.991 kg
Tilani (თილანი)	2.4	7.178 kg

(C)

Unit for Measuring Gemstone Mass	Mitkqali	Modern Weight Equivalent
Poppy seed - Khashkhashis marcvali (ხაშხაშის მარცვალი)	1/1536	0.003 g
Millet grain - Fetvis marcvali (ფეტვის მარცვალი)	1/384	0.012 g
Barley grain- Qeris marcvali (ქერის მარცვალი)	1/96	0.046 g
Broad bean - Cercvis marcvali (ცერცვის მარცვალი)	1/24	0.185 g
Dangi (დანგი)	1/6	0.739 g
Mitqkali (მიტყალი)	1	4.436 g

(D)

(D)

Unit for Measuring Gemstone Mass	Miskhali	Modern Weight Equivalentt
Miskhali (მისხალი)	1	4.250 g
Qkirati / Karati (ყირათი / კარატი)	1/24	0.177 g
Wheat grain - Khorblis marcvali (ხორბლის მარცვალი)	1/96	0.044 g

(E)